

Europos geležinkelio agentūra

Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS taikymo vadovas

Atsižvelgiant į Europos Komisijos 2010.4.29 sprendimą C(2010)2576 dėl, Agentūrai išduoto mandato

ERA nuoroda	ERA/GUI/02-2013/INT
ERA versija	1.1
Data	2015 m. gegužės 18 d.

Dokumentą parengė	Europos geležinkelio agentūra Rue Marc Lefrancq, 120 BP 20392 F-59307 Valenciennes Cedex Prancūzija
Dokumento rūšis	Vadovas
Dokumento statusas	Viešas

Pakeitimų sąrašas

Versijos data	Autorius (-iai)	Versija	Skirsnio numeris	Pakeitimo aprašas
2014 12 03	ERA Saugikos skyrius	1.0		Pirmasis leidimas
2015 05 18	ERA Saugikos skyrius	1.1		Redakcija atsižvelgiant į 25-ojo PRM darbo grupės pasitarimo rezultatus

1. ŠIO VADOVO TAIKYMO SRITIS.....	4
1.1. Taikymo sritis	4
1.2. Vadovo turinys.....	4
1.3. Susiję dokumentai	4
1.4. Sąvokų apibrėžtys ir santrumpos.....	5
2. NEĮGALIŲJŲ IR RIBOTO JUDUMO ASMENŲ TSS PAAIŠKINIMAI	6
2.1. TSS taikymo sritis.....	6
2.2. Apibrėžtys.....	6
2.3. Bendrieji parametrai	7
2.4. Infrastruktūros posistemis	10
2.5. Riedmenų posistemis	21
2.6. Veiklos taisyklės (4.4.1 ir 4.4.2 punktai)	30
2.7. Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų ženklai (N priedėlis)	31
3. ATITIKTIES VERTINIMAS	32
3.1. Antros kategorijos parametų vertinimas	32
3.2. Vertinimo etapai	34
4. ĮGYVENDINIMAS.....	36
4.1. Šios TSS taikymas naujai infrastruktūrai (7.1.1 punktas).....	36
5. TAIKOMOS SPECIFIKACIJOS IR STANDARTAI.....	37

1. ŠIO VADOVO TAIKYMO SRITIS

1.1. Taikymo sritis

Šis dokumentas yra TSS taikymo vadovo priedas. Jame pateikiama informacija apie 2014 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1300/2014 dėl Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninių patvirtintų sąveikos specifikacijų taikymą.

Šį vadovą reikėtų skaityti ir taikyti tik kartu su neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS. Juo siekiama padėti taikyti specifikacijas, bet ne jas pakeisti.

Taip pat reikėtų atsižvelgti į bendrąją TSS taikymo vadovo dalį.

1.2. Vadovo turinys

Šio dokumento tolesniuose skirsniuose, spalviniuose teksto langeliuose, pateikiamos neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS originalo teksto ištraukos. Po jų esančiame tekste pateikiamos gairės.

Gairės nepateikiamos dėl punktų, kuriuose TSS aiškinti nebūtina.

Gairės galima taikyti savanoriškai. Jose nenumatyta jokių kitų reikalavimų, nei išdėstyti neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS.

Gairės pateikiamos kaip tolesnis aiškinamasis tekstas ir, jei taikoma, kaip nuorodos į standartus, kuriais įrodoma atitiktis neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS. Atitinkamų standartų sąrašas pateikiamas šio dokumento 5 skyriuje.

Nurodytų standartų negalima laikyti vienintele atitikties TSS reikalavimams užtikrinimo priemone.

Vadove taip pat pateikiami keli įgyvendinimo strategijos nurodymai.

1.3. Susiję dokumentai

Susijusių dokumentų sąrašas pateiktas bendrojoje TSS taikymo vadovo dalyje.

Vadovo skaitytojus taip pat kviečiame informacijos ieškoti ERA svetainėje, kur pateikiamos techninės nuomonės ir pranešimai. Čia reguliariai skelbiami tolesni TSS paaiškinimai ar patikslinimai:

[Nuomonės ir pranešimai](#)

Galiausiai, geras paaiškinimų šaltinis yra *NB-Rail* (paskelbtųjų įstaigų asociacijos) paskelbtas dokumentas *Klausimai, paaiškinimai ir praktinės rekomendacijos*:

[Nb-rail dokumentai](#)

1.4. Sąvokų apibrėžtys ir santrumpos

Sąvokų apibrėžtys ir santrumpos pateikiamos neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS 2.2 ir 2.3 punktuose, taip pat bendrojoje TSS taikymo vadovo dalyje.

2. NEĮGALIŪJŲ IR RIBOTO JUDUMO ASMENŲ TSS PAAIŠKINIMAI

2.1. TSS taikymo sritis

Su infrastruktūra susijusi taikymo sritis

Ši TSS taikoma visoms keleivinių stočių, kurias valdo geležinkelio įmonė, infrastruktūros ar stoties valdytojas, viešosioms vietoms. Tai apima informacijos teikimą, bilietų įsigijimą ir jų žymėjimą, jeigu reikia, ir galimybę laukti traukinio.

Šioje su infrastruktūra susijusios taikymo srities apibrėžtyje paaiškinta, kad ji taikoma tik toms stočių dalims, kurios yra **skirtos transportui** (o ne, pvz., prekybos centrums). Joje taip pat paaiškinama, kad TSS taikoma tik stotims, o ne (pavyzdžiui) avariniams išėjimams, saugioms tunelių zonoms arba vienalygėms perėjoms, kurios nėra stoties maršruto be kliūčių dalis.

Į taikymo sritį nepatenka sritys, kurios nėra (tiesiogiai arba naudojantis subrangovų paslaugomis) valdomos geležinkelio įmonės, infrastruktūros arba stoties valdytojo. Prie tokių sričių galima priskirti, pvz., automobilių stovėjimo aikšteles.

2.2. Apibrėžtys

2.2.1. Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų apibrėžtis

Neįgalieji ir riboto judumo asmenys – asmenys, turintys nuolatinę arba laikiną fizinę, psichikos, intelekto arba jutimo sutrikimą, kuris esant įvairioms kliūtims gali jiems trukdyti visapusiškai ir veiksmingai naudotis transportu vienodomis sąlygomis su kitais keleiviais, arba asmenys, kurių judumą naudojantis transportu riboja amžius.

Ši TSS netaikoma pernelyg didelių daiktų (pvz., dviračių arba stambaus bagažo) vežimui.

Pirmiau pateikta apibrėžtis parengta remiantis Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos 1 straipsniu. Į šios apibrėžties taikymo sritį konkrečiai nepatenka žmonės su vaikais, žmonės su stambiu bagažu ir užsieniečiai, kuriems trūksta vietos kalbos žinių. Į ją savaime nepatenka pagyvenę žmonės ir nėščiosios.

Pastarųjų dviejų kategorijų žmonių judumas nėra visada ribotas, bet akivaizdu, kad dėl amžiaus keleiviai gali lėčiau judėti stotyje arba riedmens eksploatavimo aplinkoje. Todėl pagyvenusius keleivius, palyginti su vidutiniu keleiviu, galima laikyti riboto judumo asmenimis. Panašiai ir nėštumas ne visada yra riboto judumo priežastis. Vis dėlto, jei nėščiosios keleivės judumas sumažėja (pvz., ji negali lengvai ir greitai judėti), ji gali būti laikoma riboto judumo asmeniu.

Todėl, keičiant apibrėžtį, pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtų sėdimųjų vietų skaičius nepakeistas. Taip pat nepakeistos šias vietas žyminčios piktogramos: nėščiąją ir pagyvenusį žmogų vaizduojantys simboliai pripažįstami visame pasaulyje.

2.2.2. Kitos apibrėžtys

Vienalygė prieiga

Vienalygė prieiga – prieiga nuo perono iki riedmens durų angos, atitinkanti šiuos reikalavimus:

- *tarpas tarp durų slenksčio (arba nuleisto durų angos tiltelio) ir perono krašto yra ne didesnis kaip 75 mm horizontaliai ir 50 mm vertikalčiai, o*
- *riedmenyje tarp durų slenksčio ir angainės nėra vidinių laiptelių.*

Siekiant įrodyti šią atitiktį, tarpas turėtų būti apskaičiuojamas pagal Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS 4.2.2.11.1 punkto 1 ir 2 papunkčių reikalavimus (δ_h – horizontalus tarpas, o δ_v – vertikalus tarpas) ir pagal šio taikymo vadovo 2.5.10 punktą laikant, kad geležinkelio kelio spindulys yra 300 m, o geležinkelio kelias yra tiesus ir horizontalus.

2.3. Bendrieji parametrai

2.3.1. Dviejų nurodytų infrastruktūros posistemio kategorijų paaiškinimas (4.2.1 punktas)

2) *4.2.1.1–4.2.1.15 punktuose nustatyti pagrindiniai parametrai taikomi infrastruktūros posistemio taikymo srityse, kuri apibrėžta 2.1.1 punkte; juos galima suskirstyti į dvi kategorijas:*

- *parametrai, kurių techninius duomenis reikia nustatyti išsamiai, pavyzdžiui, peronų ir jų pasiekiamumo parametrai. Tokiu atveju pagrindiniai parametrai apibūdinami konkrečiai ir nurodomi išsamūs techniniai duomenys, kurių reikia, kad būtų įvykdytas reikalavimas.*
- *parametrai, kurių techninių duomenų nebūtina nustatyti išsamiai, pavyzdžiui rampų ar parkavimo vietų ypatybės. Tokiu atveju pagrindiniai parametrai nustatomi kaip funkcinis reikalavimas, kurį galima įvykdyti taikant kelis techninius sprendimus.*

Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS rengianti darbo grupė užtikrino, kad pagrindiniams antros kategorijos parametrams visada būtų galima taikyti tarptautinį (ISO) arba Europos (EN) standartą, išskyrus kelias išimtis¹.

Todėl dėl šių parametru techninėje sąveikos specifikacijoje sąmoningai nurodomas aukšto lygio funkcinis reikalavimas: šiame taikymo vadove nurodyti kai kurie tarptautiniai ir Europos standartai, kuriuos pareiškėjas gali taikyti, siekdamas įvykdyti šį funkcinį reikalavimą.

Šių standartų taikymas išlieka neprivalomas, ir pareiškėjas, norėdamas įvykdyti reikalavimus, visada gali taikyti kitus standartus. Iš tikrųjų funkciniai reikalavimai taip pat paprastai patenka į nacionalinių, regioninių arba vietos standartų ir kartais net įmonių taisyklių taikymo sritį.

¹ Išskirtiniais atvejais, kai parametru netaikomas tarptautinis standartas, Europos standartas arba labiau vietai skirtas standartas, galima taikyti kitų ES valstybių narių arba kitos valstybės narės regiono standartus.

Kiti nei šiame taikymo vadove nurodyti standartai taikytini laikantis šių principų:

- nacionalinius, regioninius ir (arba) vietos standartus galima taikyti, jei juose pateiktas sprendimas yra lygiavertis šiame vadove nurodytuose standartuose pateiktam sprendimui;
- nacionaliniai, regioniniai ir (arba) vietos standartai gali būti taikomi tik jų taikymo srities teritorijoje: kai kurie išsamūs reikalavimai iš TSS pašalinti, be kita ko, siekiant sudaryti sąlygas užtikrinti tam tikrą suderinimą vietos lygmeniu. Pareiškėjo ketinimas taikyti „svetimą“ standartą labai prieštarautų šiam tikslui;
- įmonės taisyklės galima taikyti, jei jos išvestos iš pirmiau nurodytų standartų arba jei jas yra patvirtinusi naudotojų atstovų grupė.

Lygiavertiškumas turi būti suprantamas kaip „to paties arba panašaus poveikio turėjimas“, kaip nurodyta *Collins* žodyno apibrėžtyje:

lygiavertis, būdvardis

1. *vienodos arba pakeičiamos vertės, kiekio, svarbos ir pan.*
2. *to paties arba panašaus poveikio arba reikšmės.*

Lygiaverčių sprendimų pavyzdžių pateikiama 1 priedėlyje.

Tolesniuose punktuose šie reikalavimai vadinami antros kategorijos parametrais.

Antros kategorijos parametrų vertinimo gairės pateikiamos 3 skyriuje.

2.3.2. Kontrastas

Kontrastas yra antros kategorijos parametras.

Kontrastingumo foninei aplinkai reikalavimas techninėje sąveikos specifikacijoje yra dažnas. Paprastai vaizdinis kontrastas susidaro esant skirtingoms šviesos atspindžio vertėms (angl. LRV) arba skirtingam skaisčiui.

TSS reikalavimą užtikrinti kontrastą galima įvykdyti taikant standartus, nurodytus 5 skyriaus A rodyklėje.

Taip pat galima taikyti *NB-Rail* paskelbtoje Praktinėje rekomendacijoje Nr. 053 (žr. 1.3 punktą) nurodytą metodiką; ją galima taikyti tiesiogiai taikant RAL atspindį.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

Šiam parametru įvertinti pakanka pateikti gaminio (-ių) techninių duomenų lapą. Vertinant neturėtų būti atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip sniegas, ledas, lietus ir skirtingas apšvietimas (šešėliai).

Tam tikrais konkrečiais atvejais TSS reikalaujama pažymėti kontrastingomis žymenomis tokius elementus, kaip pagalbinės įlipimo priemonės: jas naudojant sudaromos kliūtys kitiems keleiviams ir jos yra dažnai perkeliamos iš vienos vietos į kitą, todėl jų „kontrastingumo foninei aplinkai“ įvertinti neįmanoma. Žymėjimo kontrastingomis žymenomis metodika aprašyta 5 skyriaus B rodyklėje nurodytuose standartuose.

2.3.3. Paliečiamumas

Paliečiamumo reikalavimas techninėje sąveikos specifikacijoje yra dažnas. Paliečiamumas yra antros kategorijos parametras.

TSS reikalavimą pateikti lytumuosius ženklus ir lytumuosius valdiklius galima įvykdyti taikant 5 skyriaus C rodyklėje nurodytus standartus.

TSS reikalavimą pateikti lytimąsias vaikščiojamojo paviršiaus žymenas galima įvykdyti taikant 5 skyriaus D rodyklėje nurodytus standartus.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

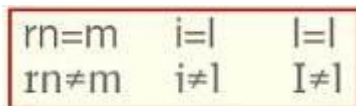
2.3.4. Teksto šrifto įskaitomumas

Teksto šrifto įskaitomumas – lengvumas atskirti vieną raidę nuo kitos. Įskaitomumas yra antros kategorijos parametras.

TSS reikalavimą užtikrinti teksto šrifto įskaitomumą galima įvykdyti taikant 5 skyriaus E rodyklėje nurodytus standartus.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

Standartuose paprastai rekomenduojama taikyti beserifinį teksto šriftą (serifas – trumpa uodegėlė rašmens pabaigoje; beserifiniai teksto šriftai tokių trumpų uodegėlių neturi). Vis dėlto kai kuriems teksto šriftams būdingos horizontalios linijos, kuriomis didinamas įskaitomumas; jie neturėtų būti klaidingai laikomi serifiniais.

1 paveikslas. Horizontalių linijų (antra eilutė), kuriomis didinamas įskaitomumas ir kurios nėra uodegėlės, pavyzdys

2.3.5. Veikimas spaudžiant delnu

TSS reikalavimą įtaisyti įtaisą, kuris veiktų spaudžiamas delnu, galima įvykdyti taikant 5 skyriaus F rodyklėje nurodytus standartus.

2.3.6. Slydimui atsparūs grindų paviršiai

Atsparumas slydimui yra antros kategorijos parametras.

Infrastruktūros grindų dangos atsparumą slydimui galima užtikrinti pagal 5 skyriaus G rodyklėje nurodytus standartus.

Atsparumą slydimui išorinėse zonose galima vertinti pagal 5 skyriaus H rodyklėje nurodytus standartus.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

Šiam parametrai įvertinti pakanka pateikti kaip grindų dangą (-as) naudojamo (-ų) gaminio (-ių) techninių duomenų lapą. Kai atliekami bandymai, vertinant nereikėtų atsižvelgti į tokius veiksnius, kaip sniegas, ledas, smėlis, lietus ir lapai.

Pagalbinių įlipimo priemonių ir įlipimo į riedmenį laiptelių atsparumo slydimui vertinimas gali būti atliekamas pagal 5 skyriaus I rodyklėje nurodytą metodiką.

2.4. Infrastruktūros posistemis

2.4.1. Parkavimo galimybės neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims (4.2.1.1 punktas)

1) Jeigu stotyje yra parkavimo zona, joje turi būti pakankamai pritaikytų parkavimo vietų, rezervuotų neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, turintiems teisę jomis naudotis, išdėstytų parkavimo zonos dalyje, esančioje arčiausiai neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims pritaikyto įėjimo į stotį.

Parkavimo vietų skaičius ir charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus J rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.2. Maršrutas be kliūčių (4.2.1.2 punktas)

1) Įrengiami maršrutai be kliūčių, kuriais sujungiamos toliau išvardytos viešosios infrastruktūros vietos, jeigu jos įrengtos:

• <...>

Šiame punkte nustatytas reikalavimas, kad visi maršrutai, kuriais sujungiamos į TSS taikymo sritį patenkančios viešosios stoties vietos, būtų maršrutai be kliūčių.

Jis nereiškia, kad visi maršrutą sudarantys takai turi būti vienodai prieinami visiems keleiviams – TSS 2.3 punkte pateiktoje apibrėžtyje paaiškinama: „maršrutas gali būti padalytas, kad labiau atitiktų visų neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikius. Visų maršruto be kliūčių dalių derinys sudaro maršrutą, prieinamą visiems neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.“

Pavyzdžiui, maršrutą be kliūčių gali sudaryti toks derinys: dalis be laiptelių, kita dalis su lytimuoju taku ir kitos dalys; nereikalaujama, kad pastarosios būtų be laiptelių arba kad jose būtų įrengtos nukreipiamosios lytimosios vaikščiojamojo paviršiaus žymenos (LVPŽ); jose gali būti laiptų, bet laiptai turi atitikti TSS reikalavimus (kontrasto, įspėjamųjų LVPŽ, dvigubų turėklų).

1) *Įrengiami maršrutai be kliūčių, kuriais sujungiamos toliau išvardytos viešosios infrastruktūros vietos, jeigu jos įrengtos:*

- <...>
- *laukimo zonos,*
- <...>

Laukimo zoną galima apibrėžti kaip vietą, skirtą laukti, kol išvyks traukinys, pasižyminčių visomis šiomis charakteristikomis:

- joje įrengtos sėdimosios vietos;
- joje teikiama informacija apie traukinių išvykimą;
- joje žmonės yra apsaugoti nuo meteorologinių reiškinių (t. y. lietaus, saulės, vėjo).

TSS skiriamos „laukimo zonos“ ir „peronai, kuriuose keleiviams leidžiama laukti traukinio“ (žr. 4.2.1.7 punkto 3 papunktį).

TSS taip pat vartojamas terminas „pastogė“ (žr. 6.2.4 punktą). Pastogė – apsaugai nuo meteorologinių reiškinių skirta konstrukcija su stogu, bet nebūtinai su sienomis. Paprasta pastogė perone nelaikoma laukimo zona, nebent ji pasižymi visomis pirmiau nurodytomis charakteristikomis.

3) *Maršruto be kliūčių grindų ar grindinio paviršiai turi turėti prastai atspindėti šviesą.*

Grindų ir (arba) grindinio paviršiaus šviesos atspindėjimas yra antros kategorijos parametras.

Dažams ir lakams taikomos priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus K rodyklėje nurodytuose standartuose. Visų kitų grindinio ir (arba) paviršiaus medžiagų vertinti nebūtina.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.3. Vertikalusis judėjimas (4.2.1.2.2 punktas)

2) *Laiptai maršrute be kliūčių turi būti ne siauresni kaip 160 cm, matuojant tarpą tarp turėklų. Bent pirmasis ir paskutinis laipteliai pažymimi kontrastinga juosta, o prieš pirmąjį leidimosi žemyn laiptelį įrengiamos bent lytimosios įspėjamosios paviršiaus žymenos.*

Kontrastingos juostos ir lytimosios įspėjamosios paviršiaus žymenos charakteristikos yra antros kategorijos parametrai. Kontrastingumo ir paliečiamumo charakteristikos aprašytos 2.3.2 ir 2.3.3 punktuose.

Ten, kur nėra keltuvų, įrengiamos rampos, skirtos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, kurie nepajėgia naudotis laiptais. Jų nuolydis turi būti nedidelis. Stataus nuolydžio rampos leidžiamos tik trumpose atkarpose.

Rampų charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus L rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

Toliau pateiktame paveiksle nurodoma, kaip konvertuoti rampoms taikomas vertes. Jame taip pat pavaizduota:

- kairėje – aukščio ir ilgio santykis, iš kurio matyti rampų ilgis tam pačiam vertikaliam skirtumui įveikti;
- dešinėje – kampo vertė, iš kurios matyti vertikalusis nuotolis, įveikiamas to paties ilgio, bet skirtingų kampų rampomis.

Length to height ratio Representation	Value	Ramp Value	Ramp angular value
	1:25	4,0% 40‰	2,3°
	1:20	5,0% 50‰	2,9°
	1:18	5,6% 56‰	3,2°
	1:15	6,7% 67‰	3,8°
	1:12	8,3% 83‰	4,8°
	1:10	10,0% 100‰	5,7°
	1:8	12,5% 125‰	7,1°
	1:6	16,7% 167‰	9,5°

2 paveikslas. Konvertavimo lentelė ir vaizdinė rampų pateiktis

EN	LT
Length to height ratio	Ilgio ir aukščio santykis
Representation	vaizdas
Value	Vertė
Ramp	Rampa
Value	Vertė
Ramp angular value	Ramos kampo vertė

4) Iš abiejų laiptų ir rampų pusių įrengiami turėklai dviem lygiais.

Turėklų aukščiai yra antros kategorijos parametrai.

Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus L1 rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.4. Maršruto ženklavimas (4.2.1.2.3 punktas)

2) Žmonėms su regėjimo negalia informacija apie maršrutą be kliūčių pateikiama bent lytimosiomis ir kontrastingomis vaikščiojamojo paviršiaus žymenomis. Ši dalis netaikoma maršrutams be kliūčių į automobilių stovėjimo aikšteles ir iš jų.

Lytimųjų ir kontrastingų paviršiaus žymenų charakteristikos yra antros kategorijos parametrai. Žr. šio vadovo 2.3.2 ir 2.3.3 punktus.

Kaip papildomos informacijos pateikimo priemonės gali būti taikomi garsiniai ir lytimieji ženklai, girdimieji ženklai arba Brailio rašto žemėlapiai.

2.4.5. Durys ir įėjimai (4.2.1.3 punktas)

2) Laisvas naudingasis durų plotis turi būti ne mažesnis kaip 90 cm, jomis turi galėti naudotis neįgalieji ir riboto judumo asmenys.

Durų atidarymo įtaisų charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Taikomos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus M rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.6. Permatomų kliūčių žymėjimas (4.2.1.5 punktas)

1) Keleivių maršrutuose esančios arba šalia jų esančios permatomos kliūtys – stiklinės durys arba permatomos sienos – turi būti pažymėtos. Permatomos kliūtys žymimos taip, kad būtų aiškiai matomos. Žymėti nereikalaujama, jeigu keleiviai nuo atsitrenkimo apsaugomi kitais būdais, pvz., turėklais arba ištisiniais suolais.

Permatomų kliūčių žymėjimo charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

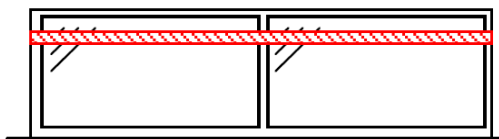
Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus N rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

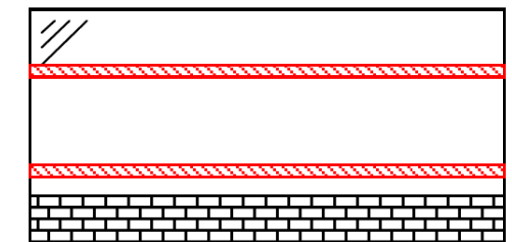
Nereikia žymėti šių iš dalies įstiklintų paviršių:

- stoties valdytojo valdomoje zonoje esančių trečiųjų šalių pavienių mažmeninės prekybos vietų (pvz., parduotuvių vitrinų, naudojamų viduje parduodamiems gaminiams pristatyti).

Iš dalies stiklinės sienos ir baliustrados turi būti vertinamos tik jei, atsižvelgiant į objekto aukštį, įmanoma taikyti vieną arba kelias kontrastingas juostas (žr. toliau pateiktus pavyzdžius).

3 paveikslas. Stiklinių baliustradų pavyzdys

4 paveikslas. Iš dalies stiklinės sienos pavyzdys

Žemesnėms nei 950 mm permatomoms kliūtims taikomų reikalavimų nenustatyta.

Stiklinių baliustradų turėklai ir rėmai gali būti laikomi atitinkančiais šio žymėjimo reikalavimus, jei jie yra pakankamai platūs (aukštis – 100 mm, kontrastingi foninei aplinkai, kurioje jie yra matomi).

2.4.7. Tualetai ir kūdikių vystymo stalai (4.2.1.6 punktas)

1) Jeigu stotyje įrengiami tualetai, juose turi būti bent viena abiejų lyčių asmenims skirta neįgaliųjų vežimėliui pritaikyta kabina.

Neįgaliųjų vežimėliui pritaikyto tualetų charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus O rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2) Jeigu stotyje įrengti tualetai, turi būti numatytos ir kūdikių vystymo vietos, kuriomis galėtų naudotis ir vyrai, ir moterys.

Kūdikių vystymo vietos turi būti pritaikytos neįgaliųjų vežimėliais besinaudojantiems keleiviams (vyrams ir moterims).

2.4.8. Baldai ir nepritvirtintos priemonės (4.2.1.7 punktas)

1) Stotyse visi baldai ir nepritvirtintos priemonės turi aiškiai skirtis nuo paviršiaus, prieš kurį stovi, spalvos ir būti užapvalintais kraštais.

Nepritvirtintos priemonės – stacionarūs arba kilnojamieji elementai, kurie nėra pastato konstrukcijos dalis ir kurie gali tapti kliūtimis: lempų stulpai, informacinės kolonos arba stulpai, šiukšlių dėžės ir pan. Į šios apibrėžties taikymo sritį nepatenka signalizavimo įranga, keltuvai, išoriniai laiptai, sienos, bet kokie 210 cm aukštyje virš vaikščiojamųjų grindų laisvai kabantys įtaisai ir didesni nei 200 cm daiktai, esantys skersai ėjimo kryptčiai (pvz., tvora, laukimo pastogė ir pan.). Šiame punkte nurodytas paviršius, prieš kurį stovi priemonė, turi būti suprantamas kaip grindys aplink baldą ir (arba) nepritvirtintą priemonę ir visos gretimos sienos arba konstrukcijos, jei jų yra.

Skyrimasis nuo fono yra antros kategorijos parametras. Žr. šio vadovo 2.3.2 punktą.

Užapvalintas kraštas yra 2.5.1 punkte apibrėžtai aštraus kampo sąvokai priešingos reikšmės sąvoka.

2) Stoties teritorijoje visi baldai ir nepritvirtintos priemonės (įskaitant išsikišančius ir kabančius daiktus) išdėstomi taip, kad už jų neužkliūtų neregiai arba žmonės su regėjimo negalia arba kad juos (jas) būtų galima aptikti naudojantis ilga lazdele.

Į šio papunkčio taikymo sritį patenka nepritvirtintos priemonės (esančios ant grindų) ir išsikišantys ir (arba) kabantys daiktai (paprastai pritvirtinti prie sienos arba lubų), nes visi jie gali sudaryti kliūtis. Svarbu parinkti jiems tinkamą vietą, esančią atokiau nuo maršrutų be kliūčių.

Be to, jei išsikišantys ir kabantys daiktai išdėstomi per žemai, jie gali sudaryti neaptinkamą kliūtį žmonėms su regėjimo negalia. Tai pasakytina ir apie tokius elementus, kaip palinkę stulpai arba kolonos ir laiptai, galinčius kelti pavojų. Kaip pavyzdį būtų galima nurodyti laiptus: jei po laiptais yra atvira erdvė, reikia įrengti apsauginę užtvartą iki tos vietos, kurioje aukštis po laiptais yra pakankamai mažas.

Apskritai reikėtų apsvarstyti galimybę grindų lygyje įrengti apsauginę užtvartą dėl kiekvieno išsikišančio, kabančio arba palinkusio daikto.

Mažiausias aukštis ir kitos apsauginių priemonių charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus P rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

Arba, jei mažesniame nei 2 100 mm aukštyje yra pritvirtintų daiktų, išsikišančių daugiau kaip 150 mm, tų daiktų buvimą turi nurodyti ne didesniame kaip 300 mm aukštyje esanti kliūtis, kurią neregys galėtų aptikti lazdele.

2.4.9. Bilietų pardavimas, informacijos ir pagalbos keleiviams punktai (4.2.1.8 punktas)

1) Jeigu maršrute be kliūčių įrengiamos bilietų kasos, informacijos ir pagalbos keleiviams punktai, bent vienas langelis turi būti pritaikytas neįgaliųjų vežimėliais besinaudojantiems keleiviams ir žemaūgiams žmonėms ir bent viename langelyje įtaisoma indukcinės kilpos sistema, skirta klausos aparatams.

Pritaikyto langelio charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Priimtinos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus Q rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2) Jeigu bilietų pardavėją kasoje nuo keleivio skiria stiklinė pertvara, ji turi būti nuimama, o jei jos nuimti neįmanoma, įrengiama vidaus ryšio sistema. Pertvara turi būti pagaminta iš skaidraus stiklo.

Naudojamos įvairiausios pertvaros – ne visos jos yra stiklinės. Todėl stiklas, kalbant apie šį parametą, turi būti suprantamas kaip permatoma medžiaga. Į jo apibrėžties taikymo sritį galima įtraukti ir kitas medžiagas, pvz., PMMA arba polikarbonatą.

Vertinant šį parametą, skaidrumas suprantamas kaip permatomumas ir gebėjimas praleisti bent 50 % šviesos.

Jei permatomoje kliūtyje yra skylių, pro kurias gali skliti garsas, vidaus ryšio sistemos naudoti nereikalaujama.

4) Jeigu stotyje maršrute be kliūčių įrengiami bilietų pardavimo automatai, bent vieno iš tų automatų sąsaja turėtų būti pasiekiami neįgaliųjų vežimėliais besinaudojantiems keleiviams ir žemaūgiams žmonėms.

Pritaikytų bilietų pardavimo automatų charakteristikos yra antros kategorijos parametrai.

Taikomos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus R rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.10. Apšvietimas (4.2.1.9 punktas)

1) Išorinių stoties zonų apšvietos lygis turi būti pakankamas, kad būtų lengva orientuotis ir matytusi aukščio skirtumai, durys ir įėjimai.

2) Maršrutų be kliūčių apšvietos lygis turi būti pritaikytas prie to, ką keleiviams reikia matyti. Ypatingas dėmesys skiriamas aukščio skirtumų, bilietų pardavimo vietų ir automatų, informacijos punktų ir informacinių ekranų apšvietimui.

Aprašytų zonų apšvietos lygiai yra antros kategorijos parametrai.

Taikomos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus S rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

4) Avarinis apšvietimas turi užtikrinti pakankamą matomumą, kad būtų galima evakuotis ir įžiūrėti gaisro gesinimo ir saugos įrangą.

Avarinis apšvietimas yra antros kategorijos parametras.

Taikomos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus T rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

2.4.11. Vaizdinė informacija: rodyklės, piktogramos, spausdintinė arba nuolat atnaujinama informacija (4.2.1.10 punktas)

1) Teikiama ši informacija.:

- Saugos informacija ir saugos nurodymai
- Įspėjamieji, draudžiamieji ir liepiamieji ženklai
- Informacija apie traukinių išvykimą
- Stoties įrenginių ir paslaugų (jeigu jos teikiamos) vietų ženklinimo informacija ir į juos (jas) vedančių maršrutų ženklinimo informacija

Prie traukinių išvykimo informacijos priskiriamas bent suplanuotas išvykimo laikas. Tikrojo išvykimo laiko nurodyti nebūtina. Stotyse ir peronuose nebūtina įrengti nuolat atnaujinamos vaizdinės informacijos sistemos.

2) Vaizdinės informacijos šriftai, simboliai ir piktogramos turi skirtis nuo fono.

Skyrimasis nuo fono yra antros kategorijos parametras. Žr. šio vadovo 2.3.2 punktą.

3) Rodyklės pateikiamos visose vietose, kuriose keleiviams tenka rinktis maršrutą, taip pat maršrute tam tikrais intervalais. Ženkliai, simboliai ir piktogramos visame maršrute pateikiami nuosekliai.

Šiame reikalavime nurodoma, kad būtina pateikti pakankamai išsamią informaciją, kuria remiantis būtų galima priimti sprendimą. Pavyzdžiui, įeinant į stotį pirmoje apsisprendimo vietoje užrašas „Į peronus“ paprastai gali tikti labiau nei konkretūs ženklai, kuriais nurodomas kiekvienas peronas.

Jei maršrutas į tam tikrą zoną yra ilgas, ženklus rekomenduojama reguliariai kartoti (maždaug daugiausia kas 100 m), kad keleivis nepradėtų abejoti.

4) Informacija apie traukinių išvykimą (įskaitant atvykimo stotį, tarpines stoteles, perono numerį ir išvykimo laiką) bent vienoje stoties vietoje pateikiama ne didesniame kaip 160 cm aukštyje. Šis reikalavimas taikomas tiek spausdintinei, tiek nuolat atnaujinamai informacijai (priklausomai nuo to, kuri iš jų teikiama).

Pateikti vaizdinę informaciją daugiausia 160 cm aukštyje reikia dėl žmonių, turinčių regos sutrikimų; jei pateikiama nuolat atnaujinama informacija, rodinų naudojimo zonos nustatymo formulė (TSS 5.3.1.1 punkto 3 papunktis) šiems žmonėms netinka, nes jie mato tik labai nedideliu atstumu. Todėl jie turi galėti žiūrėti į rodomą pranešimą iš labai arti.

Kiekvienoje stotyje turi būti po vieną tinkamą ir prieinamą vaizdinės informacijos priemonę. Kokią – spausdintinę ar nuolat atnaujinamą – informaciją teikti, sprendžia stoties ir (arba) infrastruktūros valdytojas.

Žmonės, turintys regos sutrikimų, turėtų būti nukreipiami į tą vietą tinkama nukreipiamąja sistema.

6) Visi saugos, išpėjamieji, liepiamieji ir draudžiamieji ženklai turi turėti piktogramas.

Piktogramos – konkrečią reikšmę turintys ženklai, kuriuos sudaro tik rėmelyje pateikti grafiniai simboliai ir (arba) figūros.

Taikomos techninės reikalavimo įvykdymo priemonės aprašytos 5 skyriaus U rodyklėje nurodytuose standartuose.

Kitus standartus galima taikyti laikantis 2.3.1 punkte išdėstytų taisyklių.

9) Kartu su neįgaliųjų vežimėlio simboliu pagal N priedėlį pateikiami šie specialūs grafiniai simboliai ir piktogramos:

- jeigu pateikiama informacija apie traukinio vagonų išsidėstymą perone – nuorodos į neįgaliųjų vežimėliams pritaikytas įlaipinimo vietas.*

Nuorodos į neįgaliųjų vežimėliams pritaikytas įlaipinimo vietas naudojant neįgaliųjų vežimėlio simbolį pateikiamos tik informacijoje apie traukinio vagonų išdėstymą perone. Žymėti peronų paviršiaus nereikalaujama.

2.4.12. Perono plotis ir kraštas (4.2.1.12 punktas)

1) Pavojingoji perono zona prasideda ties perono kraštu nuo geležinkelio bėgių pusės ir apibrėžiama kaip zona, kurioje keleiviams neleidžiama stovėti, kai pravažiuoja traukiniai arba kai traukinys atvyksta.

Pavojingosios zonos ribos nustatomos nacionalinėmis taisyklėmis.

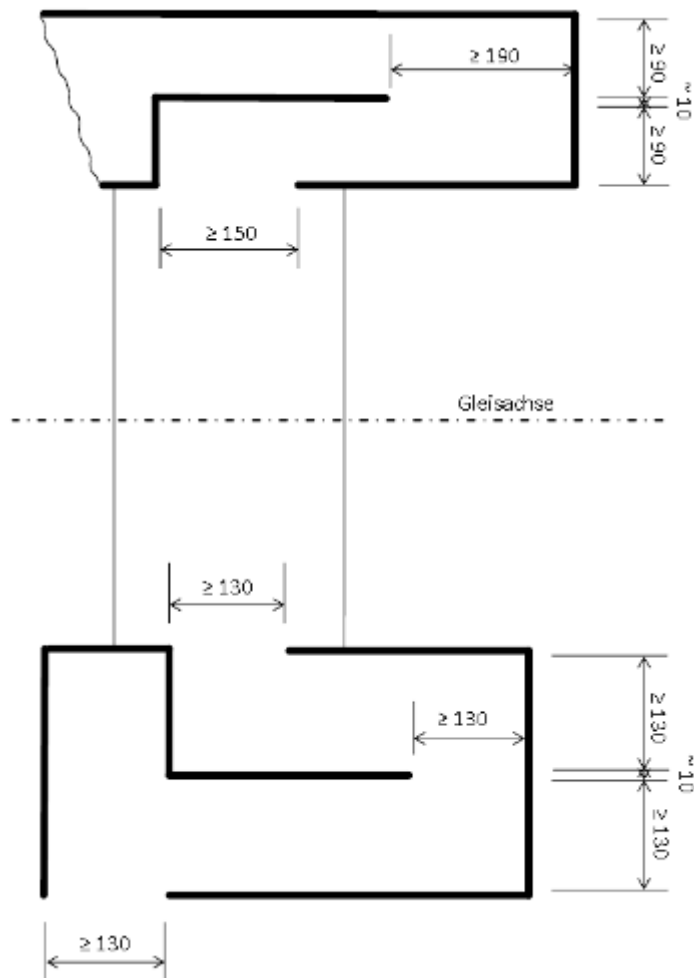
3) Mažiausias perono be kliūčių plotis – pavojingosios zonos pločio ir dviejų lygiagrečių takų po 80 cm (iš viso 160 cm) pločio suma. Perono galuose šis matmuo gali tolydžio sumažėti iki 90 cm.

Pločio reikalavimas taikomas ir vieno geležinkelio kelio peronui, ir salos tipo peronui.

2.4.13. Vienalygės geležinkelio perėjos į peronus (4.2.1.15 punktas)

– jeigu vienalygių perėjų priegose įrengti apsauginiai atitvarai, kad žmonės netyčia ar neleistinais nevaikšiotų skersai geležinkelio kelio, mažiausias perėjos plotis tiesia linija ir tarp atitvarų gali būti mažesnis nei 120 cm, bet ne mažesnis kaip 90 cm; jis turi būti pakankamas, kad galėtų nekliudomas važiuoti neįgaliųjų vežimėlis.

Toliau pateiktame brėžinyje pavaizduoti du priimtini sprendimai, kuriuos taikant manevravimo erdvės pakanka neįgaliųjų vežimėliui. Viršutinis variantas pritaikytas peronams, turintiems konstrukcinių apribojimų.

5 paveikslas. Vienalygės geležinkelio perėjos pėsčiųjų takas ir atitvarai

2.4.14. Sąveikos sudedamoji dalis – rodiniai (5.3.1.1 punktąs)

1) Rodiniai turi būti tokio dydžio, kad juose tilptų atskiros stoties pavadinimas arba pranešimo žodžiai. Kiekvienos stoties pavadinimas arba pranešimo žodžiai turi būti rodomi mažiausiai 2 sekundes.

Stočių pavadinimai gali būti rodomi visi arba sutrumpinti, jei taip patogiau ir jei santrumpa yra aiški. Vis dėlto atliekant SSD vertinimą nereikia žinoti, kokie stočių pavadinimai bus rodomi prietaisu.

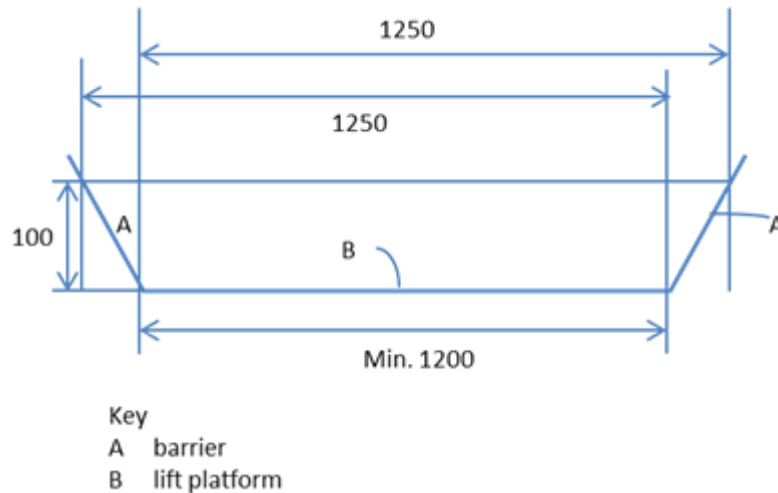
2.4.15. Sąveikos sudedamoji dalis – perono keltuvai (5.3.1.3 punktąs)

5) Perono lygyje keltuvo platformos laisvasis plotis turi būti ne mažesnis kaip 800 mm, o ilgis – 1 200 mm. Pagal M priedėlį didesniame nei 100 mm aukštyje virš keltuvo platformos turi būti numatytas papildomas 50 mm ilgis kojoms, atsižvelgiant į tai, kad neįgaliųjų vežimėlis gali būti atgręžtas tiek į riedmenį, tiek į perono pusę.

14) Pakrovimo krašto užtvarelė (išorinė užtvarelė), atliekanti pakrovimo rampos funkciją, kai keltuvas yra perono lygyje, turi būti tokia, kad ją pakėlus arba uždarius elektrinis neįgaliųjų vežimėlis negalėtų jos pervaziuoti arba įveikti. Jei užtvarelė nepakankama, turi būti numatyta papildoma saugos sistema.

Toliau pateiktame brėžinyje pavaizduota priimtina reikalavimo įvykdymo priemonė.

Reikiamas papildomas ilgis kojoms – 1 250 mm; jis turi būti užtikrinamas abiejuose perono galuose (tiek riedmens, tiek perono kryptimi).

6 paveikslas. laisvasis keltuvo platformos ilgis

EN	LT
Min. 1200	Ne mažiau kaip 1 200
Key	Raidžių reikšmės

A - barrier	A – kliūtis
B - lift platform	B – keltuvo platforma

Kad elektrinis neįgaliųjų vežimėlis negalėtų pervažiuoti kliūtis, rekomenduojamas 100 mm aukštis (tokia vertė nustatyta, pvz., standarte EN 1756-2:2004+A1:2009 *Galiniai keltuvai. Keliamosios platformos, montuojamos prie ratinių transporto priemonių. 2 dalis. Galiniai keleivių keltuvai*).

2.5. Riedmenų posistemis

2.5.1. Sėdynės (4.2.2.1 punktas)

1) Rankenos ar vertikalūs turėklai arba kiti reikmenys, už kurių galima pasilaikyti einant tarpueiliu, įtaisomi ant visų prie tarpueilio esančių sėdynių, nebent statmenai atlenkta sėdynė yra ne toliau kaip 200 mm nuo:

- kitos į priešingą pusę atgręžtos sėdynės, prie kurios pritaisyta rankena ar vertikalus turėklas arba kitoks reikmuo, už kurio galima pasilaikyti, atlošo;
- turėklo ar pertvaros.

Nereikalaujama, kad sėdynėse įtaisytos rankenos (t. y. sudedamosios dalys, pritvirtintos prie sėdynių abiem galais) atitiktų TSS 4.2.2.9 punkte išdėstytus turėklams taikomus reikalavimus.

4) Rankenos arba kiti reikmenys negali turėti aštrių kampų.

Smailus kampas – plona briauna, galinti įpjauti, arba staiga pasibaigiantis paviršiaus kraštas ar netolydumas, dėl kurio įprastomis naudojimo aplinkybėmis gali susižaloti keleiviai.

2.5.2. Pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos (4.2.2.1.2.1 punktas)

1) Ne mažiau kaip 10 % pastovios sudėties traukinio sąstato ar atskiro riedmens ir atskirų klasių sėdimųjų vietų turi būti pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos.

Į sėdimųjų vietų skaičių (nuo kurio reikia atskaičiuoti 10 %) įtraukiamos visų tipų sėdimosios vietos, išskyrus atverčiamąsias sėdynes angainėje ir reglamentuojamas neįgaliųjų vežimėliams skirtas vietas. Neįgaliųjų vežimėliams skirtos vietos, stovėjimo atramos ir visa kita įranga, kuri nėra skirta naudotojui visiškai atsisėsti, sėdimosiomis vietomis nelaikomos.

Jei atskaičiavus 10 % sėdimųjų vietų gaunamas trupmeninis skaičius, pirmumo tvarka riboto judumo asmenims skirtų sėdimųjų vietų skaičių reikia suapvalinti.

Jei riedmenyje įrengtos sėdimosios vietos, į kurias persėdama iš neįgaliųjų vežimėlio, jos, jei atitinka reikalavimus, gali būti įtraukiamos į 10 % pirmumo tvarka riboto judumo asmenims skirtų sėdimųjų vietų skaičių.

Jei riedmenyje įrengtos nuleidžiamosios arba fiksuotos sėdimosios vietos, proporcinė nuleidžiamų riboto judumo asmenims skirtų sėdimųjų vietų dalis turėtų būti ne didesnė už proporcinę paprastų nuleidžiamų sėdimųjų vietų dalį.

3) Pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos įrengiamos keleivių salone arti išorinių durų. Dviaukščiuose riedmenyse ar traukiniuose pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos gali būti abiejuose aukštuose.

Šioje nuostatoje nereikalaujama, kad visos prie durų esančios sėdimosios vietos būtų pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos. Taip pat nereikalaujama, kad visos pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos būtų prie pat durų.

Reikalaujama, kad vertindamos šį parametą projektavimo etapu paskelbtosios įstaigos tik patikrintų, kad pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos būtų kaip tokios pažymėtos bendrajame vertinamos transporto priemonės plane.

4) Pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtose sėdimosiose vietose įtaisyta įranga turi būti bent tokia pati kaip ir to paties tipo paprastų sėdimųjų vietų.

5) Jeigu prie tam tikro tipo sėdynių pritaikomi porankiai, pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtų to paties tipo sėdimųjų vietų porankiai turi būti pakeliamieji <...>.

Šiuo atžvilgiu tipas suprantamas kaip, pvz., pirmos klasės sėdimoji vieta arba antros klasės sėdimoji vieta, eilėmis išdėstytos arba viena į kitą atgręžtos sėdimosios vietos ir pan.

Jei, pvz., eilėmis išdėstytose antros klasės sėdimosiose vietose įrengti padėklai ir žurnalų laikikliai, jie turi būti įrengti ir antros klasės eilėmis išdėstytose neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtose sėdimosiose vietose.

6) Pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdynės negali būti atverčiamosios.

Atverčiamoji sėdynė – sėdynė, pakylanti į vertikalią padėtį, kai niekas ant jos nesėdi.

2.5.3. Vietos neįgaliųjų vežimėliams (4.2.2.2 punktas)

1) Vietų neįgaliųjų vežimėliams skaičius traukinyje priklauso nuo traukinio, neįskaičiuojant lokomotyvo ar traukos riedmens, ilgio ir turi būti ne mažesnis, nei nurodyta lentelėje:

Traukinio ilgis	Neįgaliųjų vežimėliams skirtų vietų skaičius traukinyje
Mažiau kaip 30 m	1 vieta
30–205 m	2 vietos
Daugiau nei 205 m, bet ne daugiau kaip 300 m	3 vietos

5 lentelė. Mažiausias neįgaliųjų vežimėliams skirtų vietų skaičius pagal traukinio ilgį

Šiuo atžvilgiu traukinys suprantamas kaip drezina arba traukinio sąstatas, arba keletas jų, naudojamų kaip traukinys, arba iš anksto suformuota keleivinių vagonų grupė. Pavieniui pateikiami bendrojo naudojimo paskirties traukiniai pagal neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS 6 skyriaus 6.2.7 punktą šio reikalavimo gali neatitikti.

Todėl nebūtina, kad kiekviename tokių bendrojo naudojimo paskirties traukinių vagonė (t. y. keleiviniuose vagonuose) būtų numatytos neįgaliųjų vežimėliams skirtos vietos.

Kaip nurodyta TSS 6.2.7 punkte, geležinkelio įmonė, sudarydama traukinio sąstatą, atsako už tai, kad būtų įvykdyti TSS reikalavimai. Taigi pirmiau nurodyti reikalavimai turi būti įgyvendinami eksploataavimo lygmeniu.

6) Vietos neįgaliųjų vežimėliui galas turi būti bent 700 mm pločio konstrukcija ar kitokia tinkama atrama. Konstrukcija ar atrama turi būti tokio aukščio, kad neleistų vežimėliui, kai jis galu remiasi į konstrukciją ar atramą, apvirsti atgal.

Kai kuriose šalyse tipinėje neįgaliųjų vežimėliui skirtoje vietoje, be šios privalomos konstrukcijos, įrengiamas atlošas. Atlošas yra aukštesnis ir siauresnis už konstrukciją. Jo įrengti nedraudžiama, jei po atlošu esanti struktūra atitinka pirmiau išdėstytą reikalavimą.

10) Didesnio nei 250 km/h projektinio greičio traukiniuose, išskyrus dviaukščius traukinius, neįgaliųjų vežimėliu besinaudojantis keleivis turi turėti galimybę iš vietos neįgaliųjų vežimėliui persėsti į keleivio sėdynę, prie kurios turi būti pritaisytas pakeliamasis porankis. Neįgaliųjų vežimėliu besinaudojantis keleivis turi galėti tai padaryti savarankiškai. Tokiu atveju leidžiama, kad lydinčio asmens sėdynė būtų kitoje eilėje. Šis reikalavimas taikomas 5 lentelėje nurodytam traukinyje turinčių būti vietų neįgaliųjų vežimėliams skaičiui.

Šis parametras turi įtakos neįgaliųjų vežimėliams skirtos vietos išdėstymui. Šiuo atžvilgiu, kitaip nei taikoma prieigai prie tualetų, nebūtina užtikrinti priėjimo prie sėdimųjų vietų, į kurias persėdama iš neįgaliųjų vežimėlių, ir iš priekio, ir iš šono. Pakanka užtikrinti vieną iš šių priėjimo galimybių. Nereikalaujama, kad persėsti padėtų darbuotojai – persėdama savarankiškai arba asmeninio padėjėjo pagalba.

Persėdus neįgaliųjų vežimėlis gali likti šalia sėdimosios vietos, jei jis netampa kliūtimi kitiems keleiviams. Nereikalaujama įrengti neįgaliųjų vežimėlių laikymo vietos arba pritvirtinimo įtaiso. Suprantama, kad iš sėdimosios vietos, į kurią persėdama iš neįgaliųjų vežimėlio, gali būti neįmanoma pasiekti pagalbos iškvietos įrenginio.

Sėdimosios vietos, į kurias persėdama iš neįgaliųjų vežimėlio, gali būti nuleidžiamosios sėdynės (jų stabilios padėties dvi – nuleista arba pakelta). Jos negali būti atverčiamosios sėdynės.

13) Jo (pagalbos iškvietos įrenginio) negalima įtaisyti siauroje nišoje, kurioje jo negalima tiesiogiai pasiekti delnu, bet jis gali būti apsaugotas nuo netyčinio įjungimo.

14) Pagalbos iškvietos įrenginio sąsaja turi būti tokia, kaip apibrėžta 5.3.2.6 punkte.

5.3.2.6 punkte nustatomi SSD pagalbos iškvietos įrenginio reikalavimai. Pavyzdžiui, įrenginys „žymimas ženklų žaliame arba geltoname fone (pagal A priedėlio 10 rodyklėje nurodytą specifikaciją) ir baltu varpelio arba telefono simboliu“. Šis simbolis konkrečiai skirtas pagalbos iškvietos įrenginiams, esantiems neįgaliųjų vežimėliams skirtose vietose, universaliame tualete ir neįgaliųjų vežimėliams pritaikytose miegamosiose kupė. Nereikalaujama šalia įrengti kitų ryšio įtaisų, kurie gali būti įrengti traukinyje.

„Tiesioginis pasiekimas delnu“ turi būti suprantamas kaip pasiekimas delnu, atliekamas vienu naudotojo veiksmu. Šioje nuostatoje žodis „tiesiogiai“ reiškia „prieš tai neatliekant kitų veiksmų“, bet nereiškia „per x sekundžių laikotarpį“.

2.5.4. Išorinės durys (4.2.2.3.2 punktas)

1) Durys, kuriomis naudojasi neįgaliųjų vežimėliuose sėdintys keleiviai, turi būti aiškiai paženklintos N priedėlyje nurodytu ženklu.

Reikalaujamas ženklas yra tarptautinis neįgaliųjų vežimėlio ženklas pagal TSS A priedėlio 12 rodyklėje nurodytas specifikacijas. Jis turi būti pritvirtintas ant neįgaliųjų vežimėliams pritaikytų durų arba prie pat jų. Nebūtina pakartotinai pritvirtinti ženklo kiekviename keleiviniame vagono kartu su krypties rodykle, kuria nurodoma, kurioje pusėje yra neįgaliųjų vežimėliams pritaikytos durys.

2.5.5. Vidinės durys (4.2.2.3.3 punktas)

6) Jeigu daugiau kaip 75 % durų paviršiaus pagaminta iš permatomos medžiagos, toks paviršius turi būti aiškiai pažymėtas matomomis žymenomis.

Aiškiai pažymėti tokias permatomas duris galima keliais būdais. Pavyzdžių pateikta 5 skyriaus N rodyklėje nurodytuose standartuose.

Šiam riedmenų parametru taikomi 2.3.1 punkte paaiškinti principai, todėl taip pat priimtini nurodytiems standartams lygiaverčiai techniniai sprendimai.

2.5.6. Tualetai (4.2.2.5 punktas)

1) Jeigu traukiniuose įrengti tualetai, turi būti numatytas universalus tualetas, prieinamas iš neįgaliųjų vežimėliui skirtos vietos.

4) Jeigu traukiniuose įrengti tualetai, turi būti numatyta kūdikių vystymo vieta.

Vertinant bendrojo naudojimo paskirties riedmenų vienetus (t. y. vertinant keleivinius vagonus) nebūtina, kad universalūs tualetai arba kūdikių vystymo stalai būtų įrengti visuose vagonuose, kuriuose įrengti standartiniai tualetai.

Kaip nurodyta TSS 6.2.7 punkte, geležinkelio įmonė, sudarydama traukinio sąstatą, atsako už tai, kad būtų įvykdyti TSS reikalavimai. Taigi pirmiau nurodyti reikalavimai turi būti įgyvendinti eksploataavimo lygmeniu.

2.5.7. Erdvė keleiviams praeiti (4.2.2.6 punktas)

1) Nuo įėjimo į riedmenį erdvė keleiviams praeiti turi atitikti šiuos reikalavimus:

- per riedmenį – J priedėlio J1 paveiksle pateiktus matmenis;
- perėjimuose tarp vieno traukinio sąstato riedmenų – J priedėlio J2 paveiksle pateiktus matmenis;
- iki neįgaliųjų vežimėliams pritaikytų durų, neįgaliųjų vežimėlių vietų ir neįgaliųjų vežimėliams pritaikytų zonų, įskaitant miegamąsias zonas ir universalius tualetus, jeigu jie įrengti, ir nuo jų – J priedėlio J3 paveiksle pateiktus matmenis.

Neįgaliųjų vežimėliais besinaudojantys keleiviai gali patekti į keletą traukinyje esančių erdvių: bent į specialią angainę ir specialias erdves, tualetus, jei jų yra, miegamąsias vietas ir pan. Traukinio išdėstymas turi būti toks, kad neįgaliųjų vežimėliais besinaudojantis keleivis neatsidurtų aklavietėje.

2) Mažiausio aukščio reikalavimo nereikia tikrinti:

- visose dviaukščių riedmenų zonose,
- vienaukščių riedmenų perėjimuose ir prie durų.

Dėl konstrukcinių suvaržymų (gabaritų, fizinės erdvės) tose zonose leidžiamas mažesnis laisvasis aukštis.

J priedėlyje pateikti skaičiai taikomi vienaukščių vagonų keleivių sėdėjimo ir stovėjimo zonoms. Priimtina, jei kai kuriose konkrečiose vienaukščių keleivinių vagonų vietose nurodytas mažiausias aukštis neišlaikomas: prie tokių vietų priskiriami perėjimai ir vietos prie durų. Mažiausio aukščio nebūtina išlaikyti ir dviaukščiuose vagonuose.

Dėl jų TSS mažiausia vertė nenurodyta; nereikalaujama, kad paskelbtosios įstaigos tikrintų aukštį – jos turi tikrinti tik keleiviams praeiti skirtos erdvės plotį.

3) Greta neįgaliųjų vežimėliui skirtos vietos ir kitose vietose, kur neįgaliųjų vežimėliui reikia apsisukti 180°, turi būti numatyta ne mažesnė kaip 1 500 mm skersmens apsisukimo erdvė. Neįgaliųjų vežimėliui skirta vieta gali būti apsisukimo erdvės dalimi.

Šis punktas netaikomas tualetų modeliams – jiems nustatyti atskiri reikalavimai. Jis taikomas tik traukinio koridoriams.

Pastaba. Net 180° apsisukimui reikia 360° 1 500 mm skersmens apsisukimo erdvės.

2.5.8. Ženklaai, piktogramos ir lytimoji informacija (4.2.2.7.2 punktas)

3) Kartu su neįgaliųjų vežimėlio simboliu pagal N priedėlį pateikiamos šios specialios piktogramos:

- krypties informacija apie neįgaliųjų vežimėliams pritaikytus patogumus;
- neįgaliųjų vežimėliams pritaikytų įlipimo durų nuoroda traukinio išorėje;
- vietos neįgaliųjų vežimėliui nuoroda traukinio viduje,
- universalių tualetų nuoroda.

Simbolius leidžiama jungti su kitais simboliais (pvz., vagonų numeriu, tualetų ir kt.).

Reikalaujamas ženklas yra tarptautinis neįgaliųjų vežimėlio ženklas pagal TSS A priedėlio 12 rodyklėje nurodytas specifikacijas.

2.5.9. Turėklai (4.2.2.9 punktas)

5) Įrengiami šie turėklai:

- prie visų išorinių durų – vertikalūs turėklai, kurių apatinis taškas turi būti 700 mm aukštyje virš pirmojo laiptelio slenksčio, o viršutinis taškas – 1 200 mm aukštyje;
- prie durų, prie kurių yra daugiau nei du įlipimo laipteliai – papildomi turėklai 800–900 mm aukštyje virš pirmojo naudojamo laiptelio lygiagrečiai su pakopų priekinių briaunų liestine.

Atliekant bet kokį matavimą, su turėklais susijęs atskaitos taškas yra turėklo vidurio taškas.

2.5.10. Laiptelio padėtis lipant į riedmenį ir išlipant iš jo (4.2.2.11.1 punktas)

1) Įrodoma, kad riedmeniui su naujais ratais esant visiškai parengtam naudoti ir stovint geležinkelio kelio viduryje, ties kiekvienomis keleivių durimis iš abiejų riedmens pusių esančio

laiptelio priekinės briaunos vidurio taškas patenka į 1 paveiksle pateikto paviršiaus, įvardyto kaip „laiptelio vieta“ (angl. step location), ribas.

Šiame punkte nurodytas pirmasis laiptelis – pirmas riedmens laiptelis, kurį keleivis naudoja lipdamas į traukinį arba išlipdamas iš jo. Paprastai jis yra arčiausiai perono krašto esantis laiptelis. Jis gali būti nejudamas arba kilnojamas.

Parametų b_{q0} , δ_h , δ_{v+} ir δ_v vertės priklauso nuo perono, prie kurio turi stoti riedmuo, tipo. Jos turi būti:

- b_{q0} apskaičiuojamas remiantis geležinkelio kelio, kuriuo važinėti skirtas traukinys, vėžės plotiu pagal A priedėlio 8 rodyklėje nurodytas specifikacijas. Vėžės plotis nustatytas infrastruktūros TSS 4.2.3.1 skyriuje;*
- Parametrai δ_h , δ_{v+} ir δ_v nustatyti 7–9 lentelėse.*

Horizontalus tarpas δ_h apskaičiuojamas pagal standarto EN 15273-1:2013 H1 priedą.

Vertikalus tarpas δ_v turėtų būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į:

- nominalų perono aukštį pagal 2013 m. infrastruktūros TSS 4.2.9.2 punktą;
- nominalų įėjimo į riedmenį aukštį nuo geležinkelio kelio pagal riedmens konstrukcijos brėžinį, taikant projekcinę masę, kaip apibrėžta standarte EN 15663:2009 (taip pat žr. neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų TSS 6.2.3.2 punktą);
- nulinį geležinkelio kelio pokrypį.

2.5.11. Įlipimo ir išlipimo laipteliai (4.2.2.11.2 punktas)

2) Vidiniai įlipimo iš išorės laipteliai turi būti ne aukštesni kaip 200 mm ir ne mažesnio kaip 240 mm gylio matuojant tarp laiptelių vertikalių kraštų. Kiekvieno laiptelio aukštį galima padidinti iki ne daugiau kaip 230 mm, jei aiškiai matyti, kad tai leis sumažinti reikalingų laiptelių skaičių vienu laipteliu.

5) Išorinis įlipimo laiptelis, nejudamas arba kilnojamas, turi būti ne aukštesnis kaip 230 mm, matuojant tarp pakopų, ir ne mažesnio kaip 150 mm gylio.

8) Riedmenys, kurie įprastomis naudojimo sąlygomis stoja prie esamų 380mm aukščio peronų ir kurių keleivių durys įrengtos virš vežimėlių, neturi atitikti 2 ir 5 punktu, jeigu įrodoma, kad dėl to galima tolygiau paskirstyti pakopų aukštį.

Pagrindinis 4.2.2.11.2 punkto 8 papunkčio parametro principas yra tas, kad negalima reikalauti, jog riedmeniu būtų kompensuojami visi infrastruktūros trūkumai, palyginti su tiksline sistema.

Jei peronas yra žemesnis nei 380 mm, leidžiama, kad riedmuo neatitiktų 2 ir 5 reikalavimų, bet jo laiptelių aukščio pasiskirstymas turi būti geresnis. TSS nenustatyta, kad šiuo atveju turėtų būti įrengti keturi laipteliai, nes tai neįmanoma dėl esančių vežimėlių. Dėl to taip pat labai sunku įvykdyti 240 mm gylio laiptelių reikalavimą.

Taigi patekti į šiuos riedmenis ir toliau gali būti sunku. Vis dėlto TSS nesiekta suardyti konkrečios struktūros, kuria užtikrinamas tam tikras pranašumas keleivių vietų skaičiaus atžvilgiu. Ilgainiui infrastruktūra turėtų būti pritaikoma siekiant geriau įvykdyti geležinkelio sistemai taikomus prieinamumo reikalavimus.

Taip pat pažymėtina, kad persvarstytoje TSS nustatyta prievolė sudaryti inventorinius aprašus, ir parengti prieinamumo gerinimo įgyvendinimo planą. Atsižvelgiant į riedmens eksploatavimo laikotarpį, tokio projekto pasiūlymas tikriausiai bus trumpalaikė strategija.

2.5.12. Kilnojamasis laiptelis ir tiltelis (4.2.2.12.1 punktas)

4) Laiptelis arba tiltelis turi būti visiškai nuleistas prieš atsidarant durims, pro kurias eina keleiviai, ir, atvirkščiai, laiptelis arba tiltelis pradedamas įtraukti tik tada, kai durys užsidaro ir pro jas eiti keleiviai nebegali.

Eksploatuojant riedmenį nereikalaujama, kad kilnojamasis laiptelis būtų įjungiamas per kiekvieną durų atidarymo ir uždarymo operaciją.

Raginama, kad vertindamos šį parametą paskelbtosios įstaigos į tai atsižvelgtų.

2.5.13. Sąveikos sudedamoji dalis. Durų valdymo įtaisų sąsaja (5.3.2.1 punktas)

2) Įtaisas ir jo paskirtis turi būti atpažįstami lytėjimu (pvz., per lytimąsias žymenas).

Pavyzdžiui, durų atidarymo funkcija gali būti žymima simboliais „< >“, o durų uždarymas – priešingais simboliais „> <“.

2.5.14. Sąveikos sudedamoji dalis. Bendrieji įprastų ir universalių tualetų parametrai (5.3.2.2 punktas)

1) Bet kuris valdymo įtaisas, įskaitant ir vandens nuleidimo sistemą, turi išsiskirti iš foninio paviršiaus ir būti atpažįstamas lytėjimu.

Išimtis turėtų būti taikoma infraraudonaisiais spinduliais valdomiems įtaisams. Šiuo atveju piktograma turi būti atpažįstama lytėjimu, o pats įtaisas lytėjimu gali būti neatpažįstamas.

2.5.15. Sąveikos sudedamoji dalis. Universalūs tualetai (5.3.2.4 punktas)

10) Visi patogumai turi būti lengvai prieinami neįgaliųjų vežimėliu besinaudojančiam keleiviui.

Patogumai – tualetinio popieriaus laikiklis, vandens nuleidimo mygtukas, praustuvas, muilo dozatorius, veidrodis, vandens dozatorius ir rankų džiovintuvas (arba popieriniai rankšluosčiai, jei rankų džiovintuvas neįrengtas).

TSS sąmoningai nenurodoma padėtis, iš kurios neįgaliųjų vežimėliu besinaudojantis keleivis galėtų pasiekti šiuos patogumus, nes nacionaliniu lygmeniu šiuo klausimu teikiama pirmenybė pernelyg skiriasi, kad būtų galima nustatyti bendrąją Europos poziciją. Todėl siekiant atitikties TSS priimtina užtikrinti, kad šie patogumai būtų pasiekiami iš neįgaliųjų vežimėlio arba nuo klozeto.

2.5.16. Sąveikos sudedamoji dalis. Rodiniai (5.3.1.1 punktas)

- 1) *Rodiniai turi būti tokio dydžio, kad juose tilptų atskiros stoties pavadinimas arba pranešimo žodžiai. Kiekvienos stoties pavadinimas arba pranešimo žodžiai turi būti rodomi mažiausiai 2 sekundes.*

Stočių pavadinimai gali būti rodomi visi arba sutrumpinti, jei taip patogiau ir jei santrumpa yra aiški. Vis dėlto atliekant SSD vertinimą nereikia žinoti, kokie stočių pavadinimai bus rodomi prietaisu.

2.5.17. Sąveikos sudedamoji dalis. Kūdikių vystymo stalas (5.3.2.5 punktas)

- 3) *Turi būti įmanoma gražinti jį į laikymo padėtį viena ranka ne didesne kaip 25 N jėga.*

Šio parametro vertinimo metodika išdėstyta 5 skyriaus V rodyklėje nurodytame standarte.

2.5.18. Sąveikos sudedamoji dalis. Pagalbinės įlipimo priemonės – riedmenyje įrengti keltuvai (5.3.2.10 punktas)

- 2) *Keltuwo platformos paviršius turi būti neslidus. Perono lygyje keltuwo platformos laisvasis plotis turi būti ne mažesnis kaip 760 mm, o ilgis – 1 200 mm. Pagal M priedėlį didesniame nei 100 mm aukštyje virš keltuwo platformos turi būti numatytas papildomas 50 mm ilgis kojoms, atsižvelgiant į tai, kad neįgaliųjų vežimėlis gali būti atgręžtas tiek į riedmenį, tiek į perono pusę.*
- 12) *Pakrovimo krašto užtvarelė (išorinė užtvarelė), atliekanti pakrovimo rampos funkciją, kai keltuvai yra perono lygyje, turi būti tokia, kad ją pakėlus arba uždarius elektrinis neįgaliųjų vežimėlis negalėtų jos pervaziuoti arba įveikti. Jei užtvarelė nepakankama, turi būti numatyta papildoma saugos sistema. Turi būti įmanoma gražinti jį į laikymo padėtį viena ranka ne didesne kaip 25 N jėga.*

Paaiškinimas pateiktas 2.4.15 punkte.

2.6. Veiklos taisyklės (4.4.1 ir 4.4.2 punktai)

Toliau pateiktos veiklos taisyklės nėra posistemiių vertinimo dalis.

Primenama, kad, vertinant posistemiių arba sąveikos sudedamąją dalį, atitikties šioms taisyklėms vertinti nereikia. Todėl toliau pateikti paaiškinimai skirti ne paskelbtosioms įstaigoms, bet pareiškėjams.

Kartu su maršrutų informacija reklaminė medžiaga neskelbiama.

Atsižvelgiant į veiklos charakteristikas, reklama ir maršrutų informacija gali būti fiziškai atskiriama (rodoma ne tame pačiame rodinyje) arba rodoma tame pačiame rodinyje, bet ne tuo pačiu metu.

Įgyvendinamos veiklos taisyklės, kuriomis užtikrinamas būtinosios vaizdinės ir sakytinės informacijos darnumas (žr. 4.2.1.10 ir 4.2.1.11 punktus). Darbuotojai pranešimus skelbia vadovaudamiesi standartinėmis procedūromis, kad būtų pasiektas visiškas būtinosios informacijos darnumas.

Būtinoji informacija – informacija, susijusi su traukinių išvykimu (atvykimo stotis, išvykimo laikas ir vėlavimas, perono numeris).

Galimybė naudotis pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtomis sėdimosiomis vietomis ir jų rezervavimas

Pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos gali būti dviejų rūšių: i) nerezervuojamos ir ii) rezervuojamos (žr. 4.2.2.1.2 punktą). Pirmuoju atveju veiklos taisyklės taikomos kitiems keleiviams (pavyzdžiui, įtaisomi ženklai), jomis reikalaujama užleisti vietą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, kurie turi pirmumo teisę naudotis tokiomis sėdimosiomis vietomis. Antruoju atveju veiklos taisyklės taikomos geležinkelio įmonei, kuri turi užtikrinti, kad bilietų rezervavimo sistema būtų nediskriminacinė neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų atžvilgiu. <...>

Jei būtina vietas rezervuoti (antruoju atveju), pačiame traukinyje ženklų įtaisyti nereikia. Informacija apie tai, kuriais numeriais pažymėtos pirmumo tvarka neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos, bus teikiama bilietų pardavimo sistemoje.

- *Pranešimo apie galinę atvykimo ir kito sustojimo stotį taisyklės*

Veiklos taisyklėse numatoma, kad apie artimiausio sustojimo stotį pranešama ne vėliau kaip likus 2 minutėms iki atvykimo (žr. 4.2.2.7 punktą).

Gali būti nustatytos veiklos taisyklės, pagal kurias darbuotojas į atvykimo stotį atvykstantiems keleiviams atskirai praneša apie artimiausio sustojimo stotį (tai taikoma naktiniams traukiniams). Šiais atvejais nebūtina duoti 4.2.2.7 punkte reikalaujamų garsinių signalų.

2.7. Neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų ženklai (N priedėlis)

Tarptautinis neįgaliųjų vežimėlio ženklas

Ženklo, kuriuo žymimos neįgaliųjų vežimėliams pritaikytos zonos, simbolis turi atitikti A priedėlio 12 rodyklėje nurodytas specifikacijas.

Indukcinės kilpos ženklas

Ženklo, kuriuo žymimos vietos, kuriose įrengta indukcinė kilpa, simbolis turi atitikti A priedėlio 13 rodyklėje nurodytas specifikacijas.

Pirmumo tvarka riboto judumo asmenims skirtų sėdimųjų vietų ženklai

Ženklių, kuriais žymimos pirmumo tvarka riboto judumo asmenims skirtos sėdimosios vietos, simboliai pateikti N1 paveiksle.

Jei reikalaujama, kad ženklo simbolis „turi atitikti“, tai taikoma ne visam ženklui, bet tik simboliui (piešiniui). Tai yra, piktograma nebūtinai turi būti stačiakampio formos, kaip pavaizduota TSS arba nurodytuose standartuose, – jos kampai gali būti, pvz., užapvalinti. Svarbu, kad joje būtų pateiktas atitinkamas piešinys.

4.2.1.10 punkte numatytų ženklų fonas turi būti tamsiai mėlynos, o simbolis – baltos spalvos. Tamsiai mėlynos ir baltos kontrastas turi būti 0,6.

Tamsiai mėlyna į juodumą pereinanti spalva priimtina, jei kontrastas išlieka $> 0,6$.

3. Atitikties vertinimas

3.1. Antros kategorijos parametrų vertinimas

Tarptautiniuose ir Europos standartuose nurodyti naujausi prieinamumo parametrai arba etalonai. Todėl paprasčiausia, aiškiausia ir dažnai pigiausia laikytis šių standartų.

Pareiškėjo sprendimas netaikyti tokio standarto yra priimtinas. Vis dėlto siekiant pagrįsti, kad pasiektas lygiavertis prieinamumas, gali reikėti įdėti papildomų pastangų.

Taikyti ankstesnę (-į) nacionalinę (-į), regioninę (-į) arba vietos taisyklę (standartą), arba patvirtintą įmonės taisyklę, jei ši taisyklė plačiai taikoma kitose viešosiose erdvėse, yra priimtina. Šiuo atveju lygiavertiškumas užtikrinamas įrodžius, kad taisyklė arba standartas jau plačiai taikoma (-as) geležinkelio ir (arba) stoties infrastruktūroje ar kitose viešosiose erdvėse arba kad ją (jį) privaloma taikyti pagal įstatymus.

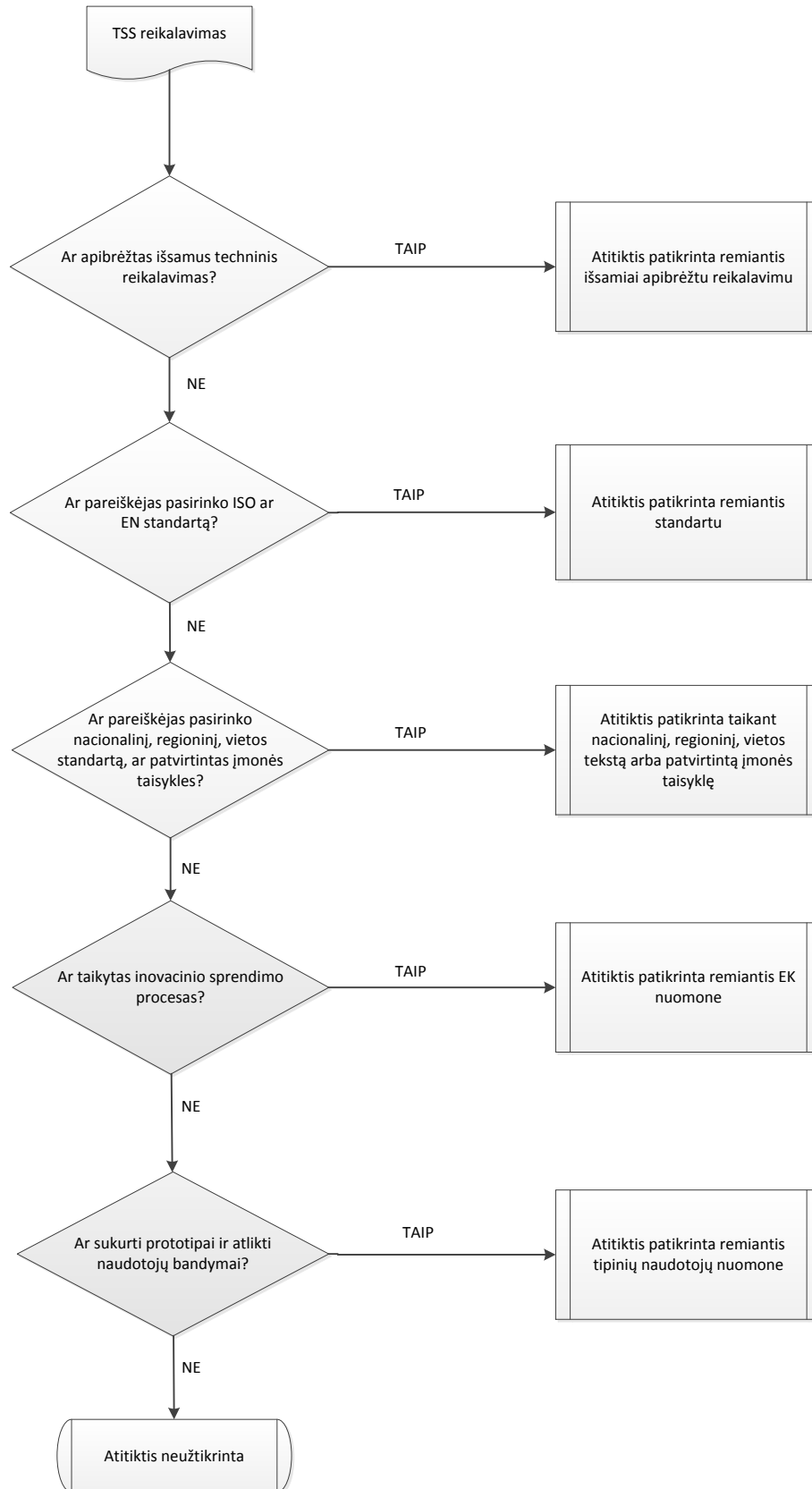
Jei pareiškėjas nusprendžia taikyti ne tarptautinius arba Europos standartus, nacionalinę (-į), regioninę (-į), vietos arba patvirtintą įmonės taisyklę arba standartą, bet kitą taisyklę, lygiavertiškumą galima įrodyti:

- taikant Komisijos reglamento (ES) Nr. 1300/2014 7 straipsnyje aprašytą inovacinį sprendimą arba
- kuriant prototipus ir atliekant bandymus: bandymai turi būti susiję su tipinėmis neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų, turinčių įvairių judumo apribojimų, grupėmis.

Toliau pateiktame paveiksle pavaizduotos pareiškėjui suteiktos galimybės įvykdyti TSS reikalavimus ir kiekvienu atveju nurodyta bendroji atitikties techninei sąveikos specifikacijai patikros taisyklė.

Privalomas tik pirmasis apsisprendimo langelis, t. y. jei pateiktas išsamus techninis reikalavimas, jį reikia įvykdyti.

Po juo nurodomos įvairios galimybės. jos išdėstytos ne sprendimo priimtimumo, bet atitikties įrodymo lengvumo tvarka, nes visi sprendimai yra vienodai priimtini ir nė vienam iš jų neteiktina pirmenybė kito atžvilgiu.

7 paveikslas. Priimtinos atitikties užtikrinimo priemonės

3.2. Vertinimo etapai

6.2.4. Techniniai sprendimai, kurie teikia pagrindą manyti, kad atitiktis bus užtikrinta projektavimo etapu

Taikant šią TSS, infrastruktūros posistemis gali būti laikomas sąranka, sudaryta iš pasikartojančių sudedamųjų dalių, tokių kaip:

- parkavimo aikštelės,*
- durys ir įėjimai, pažymėtos permatomos kliūtys,*
- lytimosios vaikščiojamojo paviršiaus žymenos, lytimoji informacija maršrutuose be kliūčių,*
- rampos ir laiptai su turėklais,*
- baldų pritvirtinimas ir žymėjimas,*
- bilietai kasos ar informacijos punktai,*
- bilietai pardavimo ir kontrolės automatai,*
- vaizdinė informacija: rodyklės, piktogramos, nuolat atnaujinama informacija,*
- peronai, įskaitant jų galus ir kraštus, pastogės ir laukimo zonos, jeigu jos įrengtos,*
- vienalygės geležinkelio perėjos.*

Šių infrastruktūros posistemio sudedamųjų dalių atitikties užtikrinimo prielaida gali būti vertinama projektavimo etapu nesiejant jų su konkrečiu projektu. Projektavimo etapu paskelbti įstaiga išduoda tarpinės posistemio patikros (TPP) deklaraciją.

Pareiškėjas gali apibrėžti standartinį sprendimą kiekvienam iš pirmiau nurodytų punktų (pateiktas jų sąrašas nėra išsamus). Pavyzdžiui, pareiškėjas gali suprojektuoti standartinį pritaikytą langelį ir pavesti patikrinti šį projektą paskelbtajai įstaigai, kuri šiam pritaikytam langeliui išduotų TPP deklaraciją.

Išdavus TPP, pareiškėjas patikrintą pritaikytą langelį gali įrengti bet kurioje naujoje, atnaujintoje arba patobulintoje stotyje – papildomai jų tikrinti nebereikia.

Atitinkamais etapais vertinamos posistemio charakteristikos nurodytos šios TSS E priedėlyje, infrastruktūros posistemio – E.1 lentelėje, o riedmenų posistemio – E.2 lentelėje. Pareiškėjas turi patvirtinti, kad kiekvienas pagamintas posistemis atitinka tipą.

E.1 lentelės eilutė „Maršrutas be kliūčių“ taikomas abiem TSS punkтам: 4.2.1.2.1 punktui *Horizontalus judėjimas* ir 4.2.1.2.2 punktui *Vertikalus judėjimas*.

Dėl pagalbinių įlipimo priemonių peronuose (TSS 4.2.1.14 punktą) reikia tikrinti tik saugaus šių pagalbinių įlipimo priemonių peronuose laikymo parametrą ir tai, ar šios priemonės nekelia keleiviams

pavojaus arba nevaržo jų judėjimo. Šis 4.2.1.14 punktas lentelėje nenurodytas, nes nereikalaujama, kad paskelbtoji įstaiga jį tikrintų.

4. ĮGYVENDINIMAS

4.1. Šios TSS taikymas naujai infrastruktūrai (7.1.1 punktas)

Ši TSS netaikoma naujoms stotims, kurių statybos leidimas jau išduotas arba kurios yra statybos darbų sutarties, kuri šios TSS taikymo pradžios dieną yra jau pasirašyta arba paskutiniame konkurso etape, objektas. Tokiais atvejais vis tiek turi būti taikoma 2008 m. žmonių su judėjimo negalia TSS atsižvelgiant į nustatytą jos taikymo sritį. Tiems stočių projektams, kuriems turės būti taikoma 2008 m. žmonių su judėjimo negalia TSS, leidžiama (bet neprivaloma) naudoti visą persvarstytą versiją ar tam tikrus jos skirsnius; jei taikomi tik tam tikri skirsniai, pareiškėjas turi pagrįsti ir dokumentais patvirtinti, kad taikomi reikalavimai išlieka nuoseklūs, ir tai turi patvirtinti paskelbtoji įstaiga.

Ši persvarstyta TSS gali būti taikoma tiems stočių projektams, kurie paprastai turėtų būti vertinami pagal 2008 m. TSS; šiuo atveju nebūtina taikyti jos visos. Dėl kai kurių priešasčių gali reikėti taikyti ne visą persvarstytą TSS: pvz., gali būti atlikti kai kurie statybos darbai ir jau įrengtos 800 mm pločio įlipimo durys, todėl gali būti sunku taikyti persvarstytą TSS, kurioje reikalaujama, kad jų plotis būtų 90 cm. Tačiau tai neturėtų pareiškėjui trukdyti, pvz., pažymėti duris pagal naująją TSS.

Tokiais atvejais būtina užtikrinti, kad TSS derinys išliktų nuoseklus ir kad jį taikant neatsirastų prieštaravimų arba nedingtų kai kurie parametrai. Pareiškėjas turi tai pagrįsti, o paskelbtoji įstaiga – patvirtinti.

Jeigu stotyje, kurioje ilgą laiką nebuvo teikiamos keleivių vežimo paslaugos, vėl pradedama jas teikti, tai galima laikyti atnaujinimu arba patobulinimu pagal 7.2 punktą.

Šiame sakinyje paaiškinama, kaip vertinti iš naujo atidaromas stotis, pvz., vėl pradėjus naudoti linijas. Jei stotis iš naujo atidaroma siekiant teikti keleivių vežimo paslaugas po to, kai ji buvo uždaryta, nes nebuvo teikiamos paslaugos, ji turėtų būti laikoma ne nauja stotimi, kuri turi atitikti visus 4 skyriaus reikalavimus, bet patobulinta esama stotimi, kuriai taikomas reikalavimas palaipsniui gerinti prieinamumą, taip pat užtikrinti tik tų dalių atitiktį TSS, kurios yra patobulintos.

5. TAIKOMOS SPECIFIKACIJOS IR STANDARTAI

Rengiant TSS nustatyti savanoriškai taikomi tarptautiniai ir Europos standartai nurodyti lentelės stulpelyje „Standarto numeris ir punktas (-ai)“. Jei įmanoma, nurodytas atitiktis TSS vertinimui svarbus standarto punktas. Be to, stulpelyje „Paskirtis“ pateikiamas nuorodos į standartą paskirties paaiškinimas.

Lentelę reikia reguliariai persvarstyti, kad būtų atsižvelgta į naujus arba persvarstytus darniuosius standartus.

Pavyzdžiui, 2015 arba 2016 m. numatoma paskelbti kelis Europos standartus prieinamumo tema. Juos paskelbus šis priedas bus atitinkamai pakeistas. Kol jie bus paskelbti, galima taikyti 2 priedėlyje pateiktą specialią šiuose standartuose nurodytą metodiką.

Rodyklė	Vertinamos charakteristikos	Standarto numeris ir punktas (-ai)	Paskirtis
A	Kontrastas	ISO 21542:2011 13.5, 35, 40.6 punktai	
		Žr. 2 priedėlio 1 punktą	
B	Kontrastingumas	Žr. 2 priedėlio 1 punktą	
C	Paliečiamumas	ISO 21542:2011 40.10–40.13 punktai	Išsamus lytimųjų ženklų apibūdinimas
D	Lytimosios vaikščiojamojo paviršiaus žymenos	ISO 21542:2011 A priedas	
		ISO 23599:2012	
		ISO 21542:2011 13.5 punktas	Išsamus laiptų lytimųjų vaikščiojamojo paviršiaus žymenų apibūdinimas
E	Teksto šrifto įskaitomumas	Žr. 2 priedėlio 2 punktą	
		ISO 21542:2011 40.5 punktas	Išskyrus punktą apie skaitymo nuotolį ir raidžių aukštį
F	Veikimas spaudžiant delnu	Žr. 2 priedėlio 3 punktą	
G	Grindų paviršių atsparumas slydimui	Žr. 2 priedėlio 4 punktą	Taikoma pagalbinių įlipimo priemonių ir įlipimo į riedmenį laiptelių vertinimui
		EN 14041:2004	

Rodyklė	Vertinamos charakteristikos	Standarto numeris ir punktas (-ai)	Paskirtis
		DIN 51130	Priimtina R9 ir aukštesnė kategorija, R10 ir geresnė kategorija tualetuose, jei jų yra. Nuo aplinkos oro apsaugotose ne pastate esančiose zonose (pvz., peronuose) taikoma bent R10 kategorija. Išorės zonose (pvz., peronuose), kurios nėra apsaugotos nuo aplinkos oro, taikoma R11 arba R10 / V4 kategorija.
		NF XP 05-011	Priimtina PC6 arba aukštesnė kategorija, o tualetuose, jei jų yra, – PC10 arba aukštesnė kategorija
		EN 13893:2002	Priimtinas 0,3 arba aukštesnis dinaminis trinties koeficientas
		CEN/TS 16165:2012	Vaikščiojimo paviršių atsparumo slydimui nustatymas. Vertinimo metodai
H	Grindinio paviršių atsparumas slydimui	EN 1338 <i>Betoninės grindinio trinkelės. Reikalavimai ir bandymo metodai</i>	
		EN 1339 <i>Betoninės grindinio plokštės. Reikalavimai ir bandymo metodai</i>	
		EN 1341 <i>Išorės dangos natūralaus akmens plokštės. Reikalavimai ir bandymo metodai</i>	
		CEN/TS 16165:2012	Vaikščiojimo paviršių atsparumo slydimui nustatymas. Vertinimo metodai
I	Pagalbinių įlipimo priemonių ir įlipimo į riedmenį laiptelių atsparumas slydimui	Žr. 2 priedėlio 4 punktą	Taikoma pagalbinių įlipimo priemonių ir įlipimo į riedmenį laiptelių vertinimui

Rodyklė	Vertinamos charakteristikos	Standarto numeris ir punktas (-ai)	Paskirtis
J	Parkavimo vietos	ISO 21542:2011 6 punktas	Vertinimui taikomi 6.2 ir 6.3 punktai. Kiti punktai gali būti taikomi kaip rekomendaciniai, bet jų vertinti nereikia.
K	Grindinio paviršiaus gebėjimas atspindėti šviesą	ISO 2813:1999	Priimtinas 50 arba žemesnis blizgesio lygis.
L	Ramos	ISO 21542:2011 8.2 punktas	Didžiausiam rampų nuolydžiui ir ilgiui taikomos 2 ir 3 lentelės
L1	Turėklų aukštis	ISO 21542:2011 14.5 punktas	
M	Durų atidarymo įtaisai	ISO 21542:2011 18.1, 36.1–36.6 punktai	Išskyrus 18.1.1 punktą, taikomą durų pločiui, 18.1.5, 18.1.6, 18.1.7 ir 18.1.13 punktai
N	Permatomų kliūčių žymėjimas	ISO 21542:2011 18.1.5 punktas	
O	Pritaikyti tualetai	ISO 21542:2011, 26.1–26.15 punktai	Vertinimui taikomi 26.4 ir 26.6–26.9 punktai. Kiti punktai gali būti taikomi kaip rekomendaciniai, bet jų vertinti nereikia.
P	Kabančių daiktų apsaugojimas	ISO 21542:2011 7.14 punktas	
Q	Pritaikytas langelis	ISO 21542:2011 19 punktas	
R	Pritaikyti bilietų pardavimo automatai	ISO 21542:2011 36.8 punktas	
S	Apšvietos lygiai	EN 12464-1 ir EN 12464-2	
		ISO 21542:2011 33 punktas	
T	Avarinis apšvietimas	EN 1838:2013	
U	Piktogramos	ISO 3864-1:2011	Taikoma ženklų spalvoms ir formoms
V	Kūdiškių vystymo stalas	Žr. 2 priedėlio 5 punktą	

